

There are no translations available.

3/Решение № 1 от 22.02.2007 г. на ВКС по т. д. № 471/2006 г., I-во о , Т.К., докладчик председателят Любка Илиева;
чл.74, ал. 1 ТЗ, чл. 166, ал. 1 ТЗ, чл. 192, ал. 5 и 7 ТЗ, чл. 197, ал. 1 ТЗ, чл. 225 ТЗ, чл. 14, т. 5 Наредба № 3/2002 г. за безналичните плащания и националната платежна система (отм.), чл. 218б, б. "в", предл. 1 ГПК;

С оглед удостоверяване на реалното набиране на средства за ефективното увеличаване на капитала, законодателят изисква банкова институция да удостовери внасянето на паричните вноски и в този случай. Те следва да се извършват по набирателна сметка, което изискване законодателят е постановил с оглед целевото й предназначение. Внасянето на вноските за увеличаване на капитала по набирателна сметка гарантира разходването им от дружеството именно за увеличаване на капитала, който пък служи за обезпечаване правата на кредиторите. От разплащателната сметка банката плаща на всяко трето лице, което титулярът на сметката й посочи, поради което по нея не може да се провери реалното набиране на капитала. А набирателната сметка се открива за съхраняване на парични средства за учредяване на юридическо лице, но такава може да бъде открита и за паричните вноски за увеличаване на капитала. След като вноските не са направени изцяло по банков път и то по набирателна сметка, не е изпълнено императивното задължение за внасяне напълно на капитала.

Само страната, на която се противопоставя документът, може да разруши неговата доказателствена сила. Не може ищецът, който сам го представя, да го оспорва по реда на чл. 154 ГПК . Ако той иска да обори неговата доказателствена сила, трябва да го стори чрез предявяване на инцидентен установителен иск, защото оспорването на истинността на документа по своето естество представлява предявяване именно на такъв иск.

Производството по делото е образувано по реда на чл. 218в ГПК по повод подадена касационна жалба от О. П. М., чрез адв. Б. Н., против Решение № 128 от 05.05.2006 год. по т. д. № 59/2006 год. на П. апелативен съд, с което е оставено в сила Решение от 05.11.2004 год. по т. д. № 67/2003 год. на П. окръжен съд. Жалбоподателят О. М., в качеството си на акционер в ответното дружество "И. - х" АД, е предявил против дружеството иск с правно основание чл. 74 ТЗ за отмяна решението на общото събрание на акционерите, проведено на 18.10.2002 год., на което наред с другите решения е взето и решение за увеличаване на капитала на дружеството от 101 000 лв. на 200 000 лв. Ищецът е поддържал, че при свикване и провеждане на общото събрание са допуснати процесуални нарушения - неизпращането му на покана, съобразно чл. 14, ал. 3 от Устава, не е бил съставен списък на присъстващите акционери в нарушение на чл. 225 ТЗ и чл. 16 от Устава, решението за увеличаване на капитала не е взето с необходимото мнозинство - чл. 197, ал. 1 ТЗ , както и че на общото събрание не е била представена информация дали капиталът на дружеството е бил внесен изцяло, което съгласно чл. 192, ал. 5 ТЗ , е предпоставка за увеличаването му, а така също и че в събранието е участвало лицето Д. Д., който не е притежавал качеството на акционер. П. окръжен съд е отхвърлил иск, като е приел, че твърдените процесуални нарушения при свикване и провеждане на общото събрание не са допуснати. Общото събрание на дружеството на 18.10.2002 год. е взело решение за увеличаване на капитала, след като той към 08.02.2002 год. е бил изцяло внесен. П.

апелативен съд е възприел мотивите на първоинстанционния съд, като е приел, че капиталът от предходното увеличение от 50 000 лв. на 101 000 лв. е бил напълно внесен чрез парични вноски по разплащателна сметка в "Б." АД и чрез парични вноски в касата на дружеството, документиран с приходни касови ордери, като увеличението е било счетоводно отразено по сметка 426.

Жалбоподателят О. М. твърди, че обжалваното решение е неправилно, като постановено в нарушение на материалния закон, и е необосновано. Поддържа, че в нарушение на чл. 192, ал. 5 и 7 ТЗ съдилищата са приели, че е внесен изцяло капиталът от предхождащото му увеличаване от 50 000 лв. на 101 000 лв., защото седем от акционерите, които са записали нови акции, са внесли паричните суми за увеличаването на капитала в касата на дружеството, а само трима - по сметка на дружеството, която обаче не е набирателна, а разплащателна, поради което е допуснато нарушение и на чл. 166, ал. 1 ТЗ Макар и да не сочи допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила, поддържаното необсъждане на представеното по делото Удостоверение № 0868/08.02.2001 год. на "Б." АД, удостоверяващо внасянето на сумата 12 750 лв., представляваща 25 % от увеличаването на капитала от 50 000 лв. на 101 000 лв., следва да се квалифицира като такова по чл. 188, ал. 1 ГПК и представляващо допуснато съществено нарушение на съдопроизводствените правила. Поддържа и довода, че сумите на увеличаването на капитала не са внесени лично от акционерите, а от дружеството.

Ответното дружество "И. - х" АД твърди, че обжалваното решение е правилно и законосъобразно. Навежданият касационен довод за нарушаване на чл. 192, ал. 5 ТЗ е недопустим, тъй като такова нарушение на проведеното общо събрание не е заявено в исковата молба.

Касационната жалба е подадена в срока по чл. 218в, ал. 1 ГПК, от страна - участник във въззивното производство, срещу решение, подлежащо на касационен контрол, поради което е процесуално допустима.

Касационната жалба е основателна.

Доводът за допуснати нарушения на материалния закон - чл. 192, ал. 5 и 7, във вр. с чл. 166, ал. 1 ТЗ е допустим, защото нарушаването на императивното задължение за внасяне на капитала изцяло, преди да се вземе решение за увеличаването му, следва да се приеме, че е наведено още в исковата молба. Соченото в т. 4 от нея непредставяне на общото събрание на информация за внасянето на капитала от предходното увеличаване, не означава, че ищецът е поддържал като нарушение само липсата на информация. Изложените в тази част на исковата молба факти не следва да се квалифицират ограничително, изведени от общия смисъл на императивното задължение за внасянето изцяло на капитала от предходното увеличаване.

Необходимостта от информация ищецът е свързал с недопустимостта за вземане на решение за увеличаване на капитала, без той да е внесен напълно, като даже е квалифицирал това изискване, съобразно чл. 192, ал. 5 ТЗ. Информацията е нужна на ищеца акционер, за да провери именно дали е спазено това императивно законовото изискване. Изводът, че е поддържано нарушение във връзка с внасянето на капитала от предходното увеличаване, следва и от граматическото тълкуване на това неточното формулираното в т. 4 от исковата молба нарушение. При определяне на предпоставката за увеличаване на капитала е употребено относителното местоимение за среден род "което", а не за женски род - "която", от какъвто род е съществителното информация.

Ако ищецът е поддържал като отменително основание по чл. 74 ТЗ само непредставянето на информация за внасянето на капитала, щеше да употреби местоимението "която". Още повече, че ищецът е навел и обстоятелства във връзка с цялостното внасяне на капитала, а и изрично е посочил правното основание на това задължение - чл. 192, ал. 5 ТЗ . За произнасяне по основателността на това твърдяно нарушение на общото събрание не е било нужно да се прави изменение на иска по реда на чл. 116, ал. 1 ГПК , защото то е въведено още в исковата чрез фактите и обстоятелствата, които го индивидуализират.

Този довод е допустим и с оглед контролно-отменителните правомощия на касационната инстанция по навежданите касационни основания. Навежданото касационно основание за нарушение на материалния закон - чл. 195, ал. 5 ТЗ във вр. с чл. 166, ал. 1 ТЗ не се прави за първи път пред настоящата инстанция. Той е развит от жалбоподателя в писмената му защита във въззивното производство, намираща се на стр. 35 по в. д. № 77/05 год. на П. апелативен съд, където изрично е мотивирал становището си за задължението внасянето на капитала да става по банков път и то - в набирателна сметка.

Неоснователно е оплакването на жалбоподателя за необсъждане на представеното по делото Удостоверение № 0868/08.02.2001 год. на "Б." АД, удостоверяващо внасянето на сумата 12 750 лв., представляваща 25 % от увеличаването на капитала от 50 000 лв. на 101 000 лв. Това удостоверение представлява официален свидетелстващ документ, ползващ се с материална доказателствена сила (чл. 143, ал. 1 ГПК) . До оборването й това удостоверение доказва с обвързваща съда сила, че 25 % от номиналната стойност на записаните нови акции е внесен. Само страната, на която се противопоставя документът, може да разруши неговата доказателствена сила. Не може ищецът, който сам го представя, да го оспорва по реда на чл. 154 ГПК . Ако той е искал да обори неговата доказателствена сила, е трябвало да го стори чрез предявяване на инцидентен установителен иск, защото оспорването на истинността на документа по своето естество представлява предявяване именно на такъв иск.

Неправилно обаче П. апелативен съд е възприел изводите на П. окръжен съд, че преди да вземе решение за увеличаване на капитала от 101 000 лв. на 200 000 лв., капиталът до 101 000 лв. е бил изцяло внесен. Съобразно препратката на чл. 192, ал. 7 ТЗ , за увеличаване на капитала се прилагат съответно правилата на глава четиринадесета, раздел II на ТЗ за учредяване на акционерното дружество. Следователно, с оглед удостоверяване на реалното набиране на средства за ефективното увеличаване на капитала, законодателят изисква банкова институция да удостовери внасянето на паричните вноски и в този случай. При това, те следва да се извършват по набирателна сметка (чл. 166, ал. 1 ТЗ) , което изискване законодателят е постановил с оглед целевото й предназначение. Внасянето на вноските за увеличаване на капитала по набирателна сметка гарантира разходването им от дружеството именно за увеличаване на капитала, който пък служи за обезпечаване правата на кредиторите. От разплащателната сметка банката плаща на всяко трето лице, което титулярът на сметката й посочи, поради което по нея не може да се провери реалното набиране на капитала. Това, че в чл. 14, т. 5 от Наредба № 3 от 17.06.2002 год. за безличните плащания и националната платежна система - отм., но в сила към спорното правоотношение, който текст е възпроизведен и в сега действащата Наредба № 3 от 29.09.2005 год. (ДВ, бр. 81/2006 год.), е посочено, че набирателната сметка се открива

за съхраняване на парични средства за учредяване на юридическо лице, не означава, че такава не може да бъде открита и за паричните вноски за увеличаване на капитала. Съобразно изложеното дотук, ВКС, първо т. о., в настоящия състав, счита, че след като вноските не са направени изцяло по банков път и то по набирателна сметка, не е изпълнено императивното задължение за внасяне напълно на капитала. Решението на общото събрание на ответното търговско дружество "И. - х" АД от 18.10.2002 год., в частта за увеличаване на капитала от 101 000 лв. на 200 000 лв., е взето в нарушение на императивната нормата на чл. 192, ал. 5, във вр. с чл. 166, ал. 1 ТЗ. Те гарантират обезпечителната функция на капитала, поради което нарушаването им води до незаконосъобразност на взетото решение на общото събрание в тази му част.

От изложеното дотук следва, че обжалваното решение на П. апелативен съд, в частта, с която е отхвърлен искът за отмяна на решението на общото събрание на "И. - х" АД, гр. Б., състояло се на 18.10.2002 год., на което е взето решение за увеличаване на капитала от 101 000 лв. на 200 000 лв., е постановено в нарушение на материалния закон - чл. 218б, б. "в", първо предложение ГПК. На основание чл. 218ж, ал. 1 ГПК, то ще следва да бъде отменено в тази му част, а предявеният иск с правно основание чл. 74 ТЗ за отмяна на решението на общото събрание на "И. - х" АД, проведено на 18.10.2002 год., по т. 6 от дневния ред за увеличаване на капитала на дружеството, ще следва да бъде уважен. Независимо че в касационната жалба се поддържа цялостната отмяна на въззивното съдебно решение, поради липса на касационни основания за необоснованост и неправилност по отношение на останалите точки от решението на общото събрание на дружеството (чл. 218ж, ал. 1 ГПК), в останалата част решението на П. апелативен съд ще следва да бъде оставено в сила.

Съобразно частичната основателност на касационната жалба, в полза на ответника по нея "И. - х" АД ще следва да се присъди по компенсация сумата 750 лв. за изплатен адвокатски хонорар.

Водим от горното, състав на първо търговско отделение на В. к. с.,
РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 128 от 05.05.2006 год. по т. д. № 59/2006 год. на П. апелативен съд, с което е оставено в сила Решение от 05.11.2004 год. по т. д. № 67/2003 год. на П. окръжен съд, в частта, с която е отхвърлен предявеният от О. П. М. против "И. - х" АД иск с правно основание чл. 74, ал. 1 ТЗ за отмяна на решението на общото събрание на акционерите му, проведено на 18.10.2002 год., в частта, с която е взето решение по т. 6 от дневния ред за увеличаване на капитала на дружеството от 101 000 лв. на 200 000 лв., като вместо това постановява:

Отменя решението на общото събрание на акционерите на "И. - х" АД, проведено на 18.10.2002 год., в частта, с която е взето решение по т. 6 от дневния ред за увеличаване на капитала на дружеството от 101 000 лв. на 200 000 лв.

Остава в сила Решение № 128 от 05.05.2006 год. по т. д. № 59/2006 год. на П. апелативен съд в останалата част.

<http://advokat-online-bg.com/novini/34-aktualni-novini/110-samo-2-leva-za-firma.html>